

KÖZÉPISKOLÁSOK ÉS EGYETEMISTÁK PROBLÉMAMEGOLDÁSA

S-3

Kasik László *, Gál Zita **, Jámbori Szilvia **, Fejes József Balázs *

** SZTE Neveléstudományi Intézet; SZTE Szociális Kompetencia Kutatócsoport*

*** SZTE Pszichológiai Intézet; SZTE Szociális Kompetencia Kutatócsoport*

Kulcsszavak: szociálisprobléma-megoldás; negatív problémaorientáció

A különböző interperszonális problémák és megoldási módjaik a középiskolai és az egyetemi évek alatt egyaránt hatást gyakorolnak nemcsak a társas létre, a szülőkkel, a pedagógusokkal és a kortársakkal való együttlétre és a közös tevékenységek minőségére, hanem a tanulmányi-szakmai teljesítményre is (pl. Eskin, 2013). A kiegyensúlyozottabban teljesítők jóval kevesebb interperszonális problémáról és hatékonyabb probléma-megoldási módokról számolnak be, valamint a problémamegoldás negatív érzelmi-motivációs bázisa negatívan hat a tanulmányi munkára, és nem kedvező attitűdként negatívan befolyásolja a tanulmányok befejezését követő pálya- és munkaválasztást. A kutatás részeként mind a középiskolások, mind az egyetemisták kitöltötték a Social Problem Solving Inventory–Revised (D’Zurilla et al., 2004) magyar, általunk adaptált változatát (Szociálisprobléma-megoldás kérdőív), illetve az általunk létrehozott NEGORI (Negatív problémaorientáció) kérdőívet. A mérőeszközök mindegyik életkori almintán (középiskola: 9., 10. évfolyam; egyetem: 1. évfolyam) jó megbízhatósággal rendelkeztek (Cronbach- α =0,75–0,91). A két középiskolai almintá között a negatív problémaorientáció és az elkerülés esetében szignifikáns a különbség, mindkettő jellemzőbb az idősebbekre. E faktorokon az egyetemisták szintén magas értéket értek el, és ezeket az adatokat összehasonlítva egy korábbi, 18 évesekkel végzett vizsgálatunk eredményeivel, az értékek nagyon hasonlóak, vagyis e téren feltételezhető a folytonosság. A negatív problémaorientáció esetében mind a középiskolások, mind az egyetemisták magas értéket értek el a problémahárítás és a negatív következménytől való félelem faktoron. A középiskolások és az egyetemisták körében is negatív, közepes erősségű a kapcsolat ($r=-0,35-0,56$) a tanulmányi teljesítmény és a mért konstruktumok közül a negatív következménytől való félelem és a negatív problémaorientáció faktor között, ami alátámasztja az ezzel kapcsolatos külföldi és korábban végzett hazai empirikus kutatások eredményeit.

A kutatást az EFOP-3.6.1-16-2016-00008 azonosítójú, EU társfinanszírozású projekt támogatta.